

Sygn. akt II S 4/12

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący SSA Tadeusz Kielbowicz (spr.)

SSA Ryszard Ponikowski

SSA Wiesław Pędziwiatr

Protokolant Anna Dziurzyńska

po rozpoznaniu skargi **G. W.**

na tok postępowania w sprawie III Ko 3/11 Sądu Okręgowego we Wrocławiu

na podstawie art. 12 ust. 2 i 4 oraz 17 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy ... bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U.2004.179.1843)

p o s t a n a w i a

1. na podstawie art. 623 k.p.k. zwolnić skarżącego G. W. od uiszczenia opłaty od skargi;

2. stwierdzić, że w postępowaniu sądowym prowadzonym przez Wydział I Cywilny Sądu Okręgowego we Wrocławiu w sprawie G. W. w okresie od 3 listopada 2009 r. do 30 grudnia 2010 r. nastąpiła przewlekłość postępowania przez co naruszone zostało prawo wnioskodawcy G. W. do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki;

3. zasądzić od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy we Wrocławiu) na rzecz G. W. 2.000 (dwa tysiące) złotych za naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

UZASADNIENIE

Zwolnienie G. W. od uiszczenia opłaty od skargi podyktowane było brakiem majątku i stałych źródeł utrzymania wnioskodawcy.

W skardze z 11 stycznia 2012 r. G. W. zarzucił Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu, iż z jego winy doszło do przewlekłości postępowania w toczącym się z jego wniosku postępowaniu o zapłatę zadośćuczynienia i odszkodowania, w związku z czym zażądał zasądzenia od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

W uzasadnieniu swego żądania wnioskodawca podniósł m.in., iż Sąd Okręgowy zbyt długo badał swoją właściwość będąc w tym przedmiocie w nieuzasadnionej zwłoce, nadto zażądał od niego bezpodstawnie opłaty sądowej w wysokości 3.000 zł. Wnioskodawca zarzucił również, iż po przekazaniu sprawy do Wydziału Karnego Sądu Okręgowego we Wrocławiu, Sąd „ wykazuje jednak całkowitą beztroskę, kompletnie lekceważąc swoje obowiązki” (cytat ze skargi). Zdaniem wnioskodawcy sprawa toczy się przewlekłe, a jego stan zdrowia ulega stałemu pogorszeniu, co powoduje u niego uzasadnioną obawę, że nie doczeka się „ żywy jej zakończenia” (cytat ze skargi).

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia z 4 lipca 2008 r., sygn. akt: V K 1830/05, G. W. został uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. W sprawie tej stosowany był wobec niego środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania.

Dnia 3 listopada 2009 r. do biura podawczego Sądu Okręgowego we Wrocławiu wpłynęło pismo procesowe G. W. z 25 października 2009 r. zatytułowane „pozew o zapłatę wraz z wnioskiem o zwolnienie z opłat i kosztów sądowych” (k.2-13 akt III Ko 3/11). W pierwszym zdaniu uzasadnienia skarżący wniósł o „przyznanie mi odszkodowania za utracone korzyści jakie uzyskałbym, gdyby nie zniszczono mi działalności gospodarczej na skutek bezzasadnego oskarżenia i aresztowania w roku 1997”. (cytat z „pozwu”). Pismo powyższe zostało zarejestrowane w I Wydziale Cywilnym Sądu Okręgowego we Wrocławiu pod sygnaturą I. C.II 96/09.

Tego samego dnia do biura podawczego tegoż Sądu wpłynęło kolejne pismo procesowe skarżącego z 20 października 2009 r. podobnie zatytułowane. W tym piśmie procesowym G. W. wniósł o przyznanie zadośćuczynienia za poniesione straty moralne wynikające z „bezzasadnego aresztowania” (cytat). Pismo to zostało zarejestrowane pod sygnaturą I. C. 1198/09. Do obu tych pism procesowych doręczone były odpisy wyżej cytowanego wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia z 4 lipca 2008 r. uniewinniającego skarżącego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Postanowieniem z 26 listopada 2009 r. w Wydziale I Cywilnym Sądu Okręgowego we Wrocławiu zarządzono połączenie obu spraw do wspólnego prowadzenia pod sygnaturą I. C. 1196/09 (k.100). Zarządzeniem z 11 stycznia 2010 r. skarżący został wezwany do uzupełnienia braków formalnych wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych poprzez złożenie odpowiednich dokumentów o jego stanie majątkowym (k.12).

Dnia 30 sierpnia 2010 r. do I Wydziału Cywilnego wpłynęła odpowiedź Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa na pozew (k.165-173), w której w punkcie pierwszym zawarto wniosek o oddalenie powództwa w całości. W punkcie II odpowiedzi znajduje się następujące stwierdzenie: „W pierwszej kolejności należy podnieść, że skoro powód wiąże dochodzenie przez siebie roszczenie z tymczasowym aresztowaniem, to właściwym dla rozpatrzenia jego sprawy jest sąd karny” (k.166). w uzasadnieniu tego stwierdzenia sporządzający odpowiedź na pozew słusznie argumentuje, iż tryb dochodzenia odszkodowania lub zadośćuczynienia m.in. za niesłuszne tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie uregulowany jest w przepisach rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego. Przepisy te mają charakter szczególny w stosunku do przepisów dotyczących odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa z tytułu czynów niedozwolonych. Dalej sporządzający odpowiedź na pozew zasadnie podnosi, iż to przepis art. 552 § 4 k.p.k. przewiduje możliwość dochodzenia roszczeń w wypadku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania lub zatrzymania, i że dochodzenie tych roszczeń odbywa się przed sądem karnym. Podsumowując powyższe twierdzenie, autor odpowiedzi podnosi (punkt II „in fine”), iż sprawa powinna być przekazana do rozpoznania sądowi karnemu (k.167).

Wezwany do ustosunkowania się do treści odpowiedzi na pozew wnioskodawca G. W. w piśmie z 28 września 2010 r. (k.192-195) już na wstępie podkreśla, iż domaga się zadośćuczynienia „za bezzasadne i bezprawne aresztowanie w okresie od 5 sierpnia 1997 r. do 27 kwietnia 1998 r.” (cytat).

Ustanowiony przez skarżącego w piśmie procesowym z 13 października 2010 r. (k.222-226) precyzuje, iż roszczenia G. W. „wynikają z oczywiście bezpodstawnego i niesłusznego tymczasowego aresztowania” (cytat). Pomimo tego Sąd prowadzi dalsze czynności procesowe wzywając m.in. Prokuratorię Generalną do ustosunkowania się do zgłoszonych przez pełnomocnika skarżącego wniosków dowodowych i takie pisemne ustosunkowanie uzyskuje 8 listopada 2010 r. (k.231-237).

Dnia 30 grudnia 2010 r. przewodniczący I Wydziału Cywilnego Sądu Okręgowego we Wrocławiu wydaje zarządzenie o przekazaniu sprawy do rozpoznania Wydziałowi III Karnemu Sądu Okręgowego we Wrocławiu (k.239).

W związku z powyższym Sąd Apelacyjny stwierdza, iż w okresie od 3 listopada 2009 r. do 30 grudnia 2010 r. w sprawie nastąpiła nieuzasadniona przewlekłość postępowania. Oceniając sposób i terminowość prowadzenia postępowania sądowego w I Wydziale Cywilnym należy stwierdzić, iż już z treści obu pism procesowych wnioskodawcy zatytułowanych „pozwy” wprost wynikało, że dochodzi on roszczeń majątkowych w postaci odszkodowania i zadośćuczynienia z powodu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania w trybie art. 552 § 4 k.p.k. W takiej sytuacji podejmowane przez Sąd czynności procesowe były zbyteczne i niepotrzebnie przedłużały postępowanie doprowadzając do jego przewlekłości. Sprawa G. W. powinna być rozpoznana przez Sąd Karny w trybie przepisów rozdziału 58 Kodeksu postępowaniu karnego. Tryb przewidziany w tym rozdziale obejmuje wszystkie żądania, których podstawą jest pozbawienie wolności. Należy również zauważyć, iż Sąd Karny jest także właściwy dla rozpatrzenia roszczeń powoda związanych z rzekomym wywołaniem choroby, utratą zdolności do wykonywania pracy zarobkowej, a także roszczeń związanych z zajęciem majątku powoda (tak m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2007 r., sygn. akt: V KK 227/07).

Wydział I Cywilny Sądu Okręgowego we Wrocławiu, w związku z treścią powyższych rozważań, powinien był przekazać oba pisma procesowe G. W. do rozpoznania III Wydziałowi Karnemu bezpośrednio po ich zarejestrowaniu, a w każdym bądź razie jeszcze w roku 2009. Dokonując tego dopiero 30 grudnia 2010 r. dopuścił do przewlekłości postępowania w tym okresie, czym naruszył prawo G. W. do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki. To stwierdzenie uzasadnia z kolei uwzględnienie żądania skarżącego przyznania mu od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego we Wrocławiu) sumy pieniężnej zgodnie z treścią art. 12 ust. 4 cytowanej ustawy. W ocenie Sądu Apelacyjnego sumą pieniężną adekwatną do stopnia naruszenia praw skarżącego jest kwota 2.000 zł, która stanowi wystarczającą rekompensatę za krzywdy wynikające z naruszenia prawa G. W. do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Nie stwierdził natomiast Sąd Apelacyjny przewlekłości postępowania sądowego toczącego się w rozpatrywanej sprawie w III Wydziale Karnym Sądu Okręgowego we Wrocławiu. W wydziale tym po przekazaniu, sprawa została zarejestrowana 3 stycznia 2011 r. (k.241). Podejmowane są w niej terminowo wszystkie niezbędne czynności, w szczególności związane z uzyskaniem opinii biegłych z zakresu księgowości i medycyny sądowej. W razie zwłoki Sąd ponaglał biegłych. Wszystkie żądane opinie zostały sporządzone i dołączone do akt sprawy, a termin rozprawy został wyznaczony na dzień 27 lutego 2012 r. Na termin oprócz wnioskodawcy, wezwano dwóch biegłych z zakresu księgowości i dwóch z zakresu medycyny sądowej (k.576). Do wydłużenia terminu postępowania oprócz oczekiwania na opinię biegłych przyczynił się również sam skarżący składając szereg pism procesowych i wniosków, w tym o wyłączenie sędziów oraz zmieniając adresy do doręczeń. W skardze skarżący nie podnosi konkretnych zarzutów pod adresem Wydziału Karnego, polemizuje jedynie z treścią i wnioskami zawartymi w opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej i wskazuje na pogarszający się stan zdrowia.

Mając na względzie powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji postanowienia.